

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117210862
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zita Leimbergerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2026:1117210862.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zity Leimbergerovej a členiek senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej, v právnej veci žalobkyne: N.. I. X. C. G. C. Š. C. P. Á., B. J. XX.X.XXXX, O. X. X., T. X/A, zastúpená spoločnosťou Marko & Overton-Fox, s.r.o., IČO: 47 246 936, Bratislava, Karpatská 18, v mene ktorej koná JUDr. Jozef Marko, proti žalovanému: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, IČO: 00 603 481, Bratislava, Primaciálne nám. 1, o zaplatenie sumy 3.020,95 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV (vo veci Okresného súdu Bratislava I) zo dňa 10. mája 2022, č. k. 23C/22/2017-102, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Mestského súdu Bratislava IV (vo veci Okresného súdu Bratislava I) zo dňa 10. mája 2022, č. k. 23C/22/2017-102, **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ō v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 10.5.2022, č. k. 23C/22/2017-102, vo výroku I. žalobu zamietol a vo výroku II. žalovanému voči žalobkyňe nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo žaloby doručenej súdu dňa 28.4.2017, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplatenia sumy 3.020,95 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 1.3.2017 do zaplatenia ako aj náhrady trov konania a to titulom odplaty za vecné bremeno. Žalobu odôvodnila tým, že je podielovou spoluvlastníčkou pozemkov nachádzajúcich sa v Bratislave, okres Bratislava IV, kat. úz. J. - parcely registra E, pozemok parc. č. XXXX vo výmere 457m² a pozemok parc. č. XXXX vo výmere 9205 m², oba na liste vlastníctva č. XXXX. Jej spoluvlastnícky podiel je X/XXX. Žalovaný je vlastníkom nehnuteľností postavených na uvedených pozemkoch, a to L. zbrojnica a T. polícia v J. a vecí súvisiacich na užívanie spolu s touto stavbou - parkovisko a príjazdové komunikácie, pričom užíva 9.662 m². Uvedená stavba je v katastri evidovaná ako jedna stavba, s jedným súpisným číslom, ktorej výlučným vlastníkom je žalovaný. Užívanie predmetných pozemkov žalovaným nie je medzi sporovými stranami sporné. V minulosti nedošlo k vyporiadaniu vzťahu k predmetným pozemkom, žalovaný tak vlastní a užíva stavby na nich. Žalovaný sa opakovane formálne vyjadroval o svojej snahe vysporiadať vlastnícke vzťahy, vo veci však zostal nečinný s odôvodnením, že jeho orgány neprijali potrebné rozhodnutie. V súvislosti s predmetnými nehnuteľnosťami sa viedlo a vedie na (bývalom) Okresnom súde Bratislava I (aktuálne Mestskom súde Bratislava IV - poznámka odvolacieho súdu) viacero súdnych konaní, predmetom ktorých sú nároky za r. 2004 - 26.12.2014. Predmetom tohto sporu je nárok za obdobie: 27.12.2014 - 27.12.2016.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, ods. 3, § 2 ods. 1, ods. 2, § 4 ods. 1, ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky

a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“) a § 100 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho zákonníka. Vecne dôvodil, že v konaní bolo preukázané a medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou pozemkov v katastrálnom území J., na ktorých sú postavené stavby vo vlastníctve žalovaného. V zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vzniklo dňom účinnosti zákona, t. j. dňom 1.7.2009 v prospech žalovaného právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku v spoluvlastníctve žalobkyne a žalobkyni nárok na odplatu za vecné bremeno, ktoré vzniklo zo zákona. Žalobkyňa sa domáhala v žalobe sumy 3.020,95 € s príslušenstvom, ako odplaty za obdobie od 27.12.2014 do 27.12.2016, teda domáhala sa opakovanej náhrady odplaty za uvedené zákonom zriadené vecné bremeno. V konaní nebolo medzi stranami sporné, že k predmetným pozemkom vzniklo účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z. právo zodpovedajúce vecnému bremenu, sporné v konaní bolo, či žalobkyni vzniklo za toto vecné bremeno právo na opakovanú náhradu odplaty. K posúdeniu predmetnej otázky súd prvej inštancie uviedol, že Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. IV. ÚS 539/2020-21, zo dňa 28.10.2020 rozhodol vo veci sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 21 Co 36/2017-286, z 20.2.2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 194/2018, zo dňa 26.8.2019 tak, že ústavnú sťažnosť odmietol. Ústavný súd okrem iného v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Ďalej ústavný súd uviedol, že ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľnosti vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 49/2014 konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká „in rem,“ vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. Podstatu predmetného názoru považoval za „ústavne udržateľnú“ aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012. Súd prvej inštancie tiež poukázal na závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 17/2019, zo dňa 30.11.2020, podľa ktorých právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniká ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona a nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí poukázal na uznesenie sp. zn. 2 Cdo 194/2019, zo dňa 26.8.2019, v ktorom sa zaoberal aj správnosťou vyriešenia právnej otázky „či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia,“ keď poukázal na riešenie obdobnej otázky v rozsudku zo dňa 24.3.2015, sp. zn. 7 Cdo 26/2014, ako aj v rozsudku zo dňa 14.4.2016 sp. zn. 3 Cdo 49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „bytový zákon“). Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v bytovom zákone. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia. Tak ako bytový zákon,

ani zákon č. 66/2009 Z. z. *expressis verbis* neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd Slovenskej republiky však vo svojom rozhodnutí, sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď bytový zákon neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd Slovenskej republiky už skôr (v konaní 4 Cdo 89/2008) dospel k záveru, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok. I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je primeraná náhrada namieste. Všeobecné súdy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena determinovaná proporcionalitou a vyvažovaním hodnoty vlastníckeho práva a hodnoty verejného záujmu. Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 bytového zákona vzniklo *ex lege* jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Ani ďalšie rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa posudzovania opakovanosti finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 bytového zákona, v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili. Ako vyplýva z uznesenia ústavného súdu II. ÚS 323/2017 „nemožno stotožňovať právnú úpravu zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, ktorý upravoval primeranú jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena a náhradu za vecné bremeno upravené v § 23 ods. 5 bytového zákona, keďže upravujú rozličné situácie, ktoré vyjadrujú rôznu formu obmedzenia v užívaní nehnuteľností. Kým pri obmedzení vlastníckeho práva podľa zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru, v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní nehnuteľnosti v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia, a to pri výkone práv a povinností podľa § 10 ods. 1 zákona o tepelnej energetike, ktorých rozsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave bytového zákona vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku, t. j. od účinnosti zákona 1.9.1993. Je tomu tak aj pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., ktorého rozsah je určiteľný už pri jeho vzniku.“ Prvoinštančný súd s odkazom na uvedenú právnú argumentáciu Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vzniká zo zákona *ex lege* jednorazovo ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. k 1.7.2009 a odplata náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku zriadeného zákonom č. 66/2009 Z. z. je jednorazová. Súd prvej inštancie zároveň skonštatoval, že žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku a uviedol, že finančná náhrada za zákonné vecné bremeno je majetkové právo a podlieha premlčaniu podľa Občianskeho zákonníka. Mal za to, že uvedená námietka žalovaného je dôvodná, nakoľko vecné bremeno na pozemku žalobkyne vzniklo ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. k 1.7.2009, a preto právo na náhradu si ako spoluvlastníčka pozemku mohla uplatniť v trojročnej premlčacej dobe, t. j. ku dňu 1.7.2012. Žalobkyňa si nárok na náhradu za zriadené vecné bremeno uplatnila žalobou doručenou súdu dňa 28.4.2017, teda po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby, pričom ako nedôvodné vyhodnotil jej tvrdenie, že podaná námietka je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko v konaní neboli ňou prezentované skutočnosti ohľadom konania žalovaného, ktoré by mohli svedčiť uvedenej námietke a za takéto nemožno považovať s ohľadom na vyššie uvedené okolnosti ani vznesenie námietky premlčania z jeho strany. Keďže dôvodné vznesenie námietky premlčania v civilnom súdnom konaní má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva a súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať, konajúci súd nárok žalobkyne z dôvodu premlčania zamietol.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol právne v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), teda podľa úspechu v konaní, keď žalovaný bol v konaní plne úspešný, teda patrila by mu plná náhrada trov konania. Keďže však žalovaný výslovne uviedol, že si nárok na náhradu trov konania neuplatňuje, súd mu tento nepriznal.

4. Proti rozsudku vo veci samej podala žalobkyňa v zákonnej lehote a v rozsahu všetkých jeho výrokov odvolanie z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.); súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.); rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Dôvodila, že v konaní bolo aj podľa súdu prvej inštancie riadne preukázané a nakoniec nebolo ani sporné, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností - pozemkov nachádzajúcich sa v meste Bratislava, okres Bratislava IV, kat. úz. J. - parcely registra „E“ evidované na mape určeného operátu ako pozemok parc. č. XXXX vo výmere 457 m² a pozemok parc. č. XXXX vo výmere 9205 m², oba zapísané na liste vlastníctva pre kat. úz. J. č. XXXX, v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Bratislava - katastrálnym odborom, pričom jeho spoluvlastnícky podiel dosahuje X/XXX. Sporné nebolo ani to, že žalovaný je vlastníkom nehnuteľností postavených na vyššie uvedených pozemkoch v podielovom spoluvlastníctve žalobcu - L. zbrojnica a T. polícia v J., a vecí slúžiacich na užívanie spolu s touto stavbou - parkovisko a príjazdové komunikácie. Žalovaný stavbu získal do svojho vlastníctva podľa ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. Riadne preukázané bolo aj to, že žalovaný užíva z vyššie uvedených pozemkov v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne spolu 9662 m². Súd prvého stupňa podľa nej správne ustálil, že na užívanie pozemkov v jej podielovom spoluvlastníctve zo strany žalovaného je v konkrétnom prípade potrebné uplatniť právnu úpravu podľa zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon podľa názoru žalobkyne súd prvej inštancie nesprávne aplikoval, a odchytil sa od ustálenej praxe Okresného súdu Bratislava I, ako aj Krajského súdu v Bratislave, ktoré formovali od roku 2009 - teda viac ako 12 rokov súdnu prax vo vzťahu k pozemkom v podielovom spoluvlastníctve žalobcu, v posúdení charakteru vecného bremena v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. ako vecného bremena dočasného charakteru. Súd prvej inštancie pritom ignoroval vyše 50 súdnych rozhodnutí v analogických prípadoch, na ktoré poukazoval aj žalovaný v svojich podaniach, a odklonil sa od ustálenej judikatúry. Súd prvej inštancie tým zároveň porušil princíp právnej istoty a predvídateľností súdnych rozhodnutí, všetko s výrazne negatívnymi dôsledkami pre žalobkyňu, ochranu jej vlastníckeho práva a práva na právnu istotu a predvídateľnosť súdnych rozhodnutí garantovanú nielen Civilným sporovým poriadkom, ale aj Ústavou Slovenskej republiky. Ak sa aj súd prvej inštancie chcel odkloniť od doterajšej súdnej praxe, ako zásadné pochybenie potom žalobkyňa videla, že prihliadol na námietku premlčania vznesenú žalovaným. Podľa nej neobstojí argument, že situáciu nespôsobil žalovaný, a preto je možné na námietku premlčania prihliadnuť. Nebolo sporné, že problém medzi sporovými stranami má dlhodobý charakter a žalovaný je pasívny - neinicioval pozemkové úpravy, nemal záujem o kúpu pozemku a ani o iný spôsob usporiadania vzťahov k pozemku. Neprihliadnutím na námietku premlčania by nebol žalovaný nijako majetkovo poškodený, pretože by nebol povinný platiť viac ako by mal platiť v prípade jednorazovej odplaty. Situáciu nijako nespôsobil ani žalobkyňa, no rozhodnutie súdu ju zásadne poškodzuje. Napádané rozhodnutie nepredstavuje rozhodnutie, ktoré by bolo spravodlivé a v súlade s dobrými mravmi. Súd by sa mal vždy snažiť o vydanie takéhoto rozhodnutia. Naopak, rozhodnutie súdu poškodzuje Ústavou Slovenskej republiky chránené práva žalobkyne, najmä právo na ochranu vlastníctva a právo na súdnu ochranu. Hoci si je žalobkyňa vedomá, že neprihliadnutie na námietku premlčania má byť výnimočné, súd prvej inštancie mal pri posudzovaní námietky premlčania prihliadnuť na všetky okolnosti prípadu - najmä doterajšiu vyše 12-ročnú súdnu prax súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu, skutočnosť, že v čase podania žaloby za nároky žalobkyne za rok 2009 až do roku 2020 neexistovala ani relevantná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej na skutočnosť, že žalobkyňa je pôvodný vlastník pozemkov, ktorá ich vlastnila už v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., ďalej skutočnosť, že súčet všetkých ňou doteraz uplatnených nárokov nedosahuje ani polovicu nároku, ktorý by prináležal pri jednorazovo uplatnenom nároku, a teda aj pri jednorazovej náhrade by bolo možné jej nárok chápať ako časť odplaty za (jednorazové) vecné bremeno, ktorá doteraz žalovaným uhradená nebola, keďže pri výpočte jednorazovej odplaty by sa matematicky vychádzalo z obdobia trvania vecného bremena 20 rokov - teda do roku 2029 a teda uplatnenie námietky premlčania v konečnom dôsledku znamená priame poškodenie žalobkyne a zvýhodnenie žalovaného. Osobitne zdôraznila skutočnosť, že pri stanovení výšky jednorazovej odplaty za vecné bremeno znalec musí v zmysle záväzného predpisu (vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z.) vychádzať z ocenenia doby trvania vecného bremena 20 rokov, na čo žalobkyňa poukazovala už v žalobe. Keďže táto skutočnosť vyplýva zo záväzného právneho predpisu a nemusí byť osobitne preukazovaná, navyše táto skutočnosť nebola v konaní ani sporná. Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je presvedčená, že súd by nemal na akúkoľvek

námietku premlčania vznesenú žalovaným prihliadať. Podľa žalovaného neobstojí ani výhrada, že na argumenty žalobkyne na prvom súdnom pojednávaní vo veci konanom dňa 28.10.2021 sa s poukazom na zásadu sudcovskej koncentrácie nemuselo prihliadať. Je faktom, že námietku premlčania vznášal žalovaný opakovane vo všetkých konaniach medzi sporovými stranami, aj ostatnými podielovými spoluvlastníkmi totožných pozemkov, od podania žaloby za prvé obdobia trvania vecného bremena po roku 2009. Táto skutočnosť tak bola súdu dobre známa z jeho úradnej činnosti. Predmetnú námietku premlčania však súd prvej inštancie, ako aj Krajský súd v Bratislave až do napádaného rozhodnutia posúdil ako nedôvodnú. Žalobkyňa už v podanej žalobe poukazovala na rozhodovacia súdna prax o tom, že odplata za vecné bremeno je nielen jednorazová, ale aj na to, že Krajský súd v Bratislave opakovane konštatoval, že námietka premlčania zo strany žalovaného v takýchto prípadoch nie je dôvodná. Preto neexistoval vecný dôvod túto argumentáciu opakovať. Súd prvej inštancie podľa žalobkyne nesprávne a odchyľne od ustálenej judikatúry vyhodnotil a právne posúdil režim vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. a jeho dôsledky v konkrétnom prípade. Tento zákon pritom upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou, tieto pozemky sa označujú v zákone ako „pozemok pod stavbou“ (§ 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z.). Je zrejmé, že pozemky v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne sú takými pozemkami, ktoré sa nachádzajú pod stavbami, ktoré prešli do vlastníctva žalovaného podľa osobitných predpisov a preto sa na ne vzťahuje režim zákona 66/2009 Z. z. K povinnosti žalovaného platiť odplatu za zriadené vecné bremeno podľa tohto zákona zaujal opakovane jednoznačné stanovisko aj Krajský súd v Bratislave. V danom prípade ide podľa odvolateľky o zásadne inú situáciu, ako riešil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí, na ktoré poukázal súd prvej inštancie. V týchto konaniach išlo o prípady, kedy nárok na odplatu za vecné bremeno podľa bytového zákona, či zákona č. 66/2009 Z. z. uplatňujú subjekty, ktoré neboli vlastníckymi pozemkov v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. a ktoré často vedome nadobudli pozemky zaťažené takýmito vecnými bremenami a vznášajú špekulatívne nároky. Vyjadrila presvedčenie, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je jej nárok dôvodný a ktorý si ako pôvodný vlastník uplatňuje nárok na odplatu za vecné bremeno k pozemku v jej vlastníctve, ktoré vzniklo zákonom č. 66/2009 Z. z. postupne, pričom súčet ňou uplatnených nárokov nepresahuje sumu jednorazovej náhrady za takto zriadené vecné bremeno. Ďalej uviedla, že bytový zákon, v súvislosti s ktorým boli vydané rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktoré poukazoval žalovaný, má zásadne iný charakter ako zákon č. 66/2009 Z. z. Bytový zákon mal vo všeobecnosti legalizovať stavby bytových domov na pozemkoch, keďže v dôsledku právnej úpravy pred rokom 1989 boli bytové domy a byty v nich vo vlastníctve štátu alebo štátom riadených subjektov. Vo všeobecnosti boli takéto bytové domy postavené na pozemkoch vo vlastníctve štátu, keďže štátne vlastníctvo pozemkov malo prakticky výlučný charakter. Takéto byty mali byť prevádzané do vlastníctva ich nájomcov, teda iných subjektov ako vlastníka pozemkov, na ktorých boli bytové domy postavené. Bez toho, aby na pozemkoch zastavaných stavbou bolo zriadené právo stavby by nebolo ani možné vykonať transformáciu vlastníctva bytov v bytových domov. Vzhľadom na konštrukciu bytového zákona, aj s prihliadnutím na účel a spôsob transformácie vlastníctva, keď byty boli jednorazovo predávané ich nájomcom, je zrejmé, že aj právo stavby malo byť definitívnym riešením právnym vzťahom medzi vlastníkom pozemkov a stavby na ňom postavenej. Odplata za zriadenie takého práva sa mala zohľadniť pri predaji bytov, teda jednorazovo. Bytový zákon bol koncipovaný v prospech fyzických osôb - pôvodných nájomcov v rámci transformácie vlastníctva majetku štátu. Naproti tomu zákon č. 66/2009 Z. z. má iba dočasný charakter a jeho účelom bolo dočasne upraviť právne vzťahy medzi obcou a vlastníkom pozemku, na ktorom má obec postavené stavby v jej vlastníctve. Kým bytový zákon ani nepredpokladal zmenu vlastníctva pozemku pod stavbou, zákon č. 66/2009 Z. z. priamo uvádzal akým spôsobom sa toto vlastníctvo zmení tak, aby vlastník pozemku zastavaného stavbou nadobudol namiesto tohto pozemku vlastníctvo k inému pozemku a stavba vo vlastníctve obce tak bola postavená na pozemku v jej vlastníctve. V zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom, môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce. V zmysle § 2 ods. 2 citovaného zákona, ak sa neuplatní postup podľa ods. 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu. Zákon tak predpokladá, že usporiadanie vlastníckych vzťahov sa má realizovať alternatívne v

niekoľkých krokoch. K ďalšiemu kroku je možné pristúpiť iba v prípade, ak nebude možné postupovať podľa predchádzajúceho kroku. Teda: 1. obec poskytne vlastníčkovi pozemku zastavaného stavbou iný pozemok vo vlastníctve obce, ktorý bude na vlastníka prevedený zámennou zmluvou. Náhradný pozemok musí spĺňať podmienky primeranej bonity, výmery, musí byť rovnakého druhu a nachádzať sa v rovnakom katastrálnom území, 2. obec požiada o pozemkové úpravy podľa zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov. Počas pozemkových úprav sa prihliada na potreby vlastnícka stavby, teda žalovaného. Aj v rámci pozemkových úprav musí byť vlastníčkovi pozemku pod stavbou poskytnutý náhradný pozemok primeranej bonity, výmery, musí byť rovnakého druhu a nachádzať sa v rovnakom katastrálnom území alebo poskytnutá finančná náhrada, 3. vyriešenie vzťahu medzi vlastníkom pozemku a vlastníckom stavby na základe zmluvy, v ktorej mal vlastník stavby ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z., teda k 1.7.2009 dohodnuté iné právo (právo nájmu, právo kúpy a podobne). Zriadenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku v prospech vlastníka stavby (žalovaného). Žalovaný je však pasívny a nepodnikol žiadne kroky na vysporiadanie vlastníctva aj napriek jej výzvam s odôvodnením, že v orgánoch mestského zastupiteľstva nebol dosiahnutý dostatočný počet hlasov. Ani skutočnosť, že zatiaľ neboli vykonané pozemkové úpravy však neznamená, že zvolil niektorý z iných spôsobov úpravy vlastníckych vzťahov. Podľa žalobkyne žalovanému súčasný stav zjavne vyhovuje. To však nemôže byť na jej ujmu. Uviedla tiež, že v súlade so zákonom vecné bremeno na pozemkoch v jeho spoluvlastníctve dočasne trpí a tento aspekt bolo podľa nej potrebné zohľadniť pri posúdení dobrých mravov a námietky premlčania. V zmysle právnej úpravy nevzniká vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. bezodplatne, pretože bezodplatnosť nevyplýva zo žiadneho ustanovenia tohto zákona. Je tak potrebné vychádzať zo všeobecnej úpravy a všeobecnej hodnoty vecného bremena. Tá bola preukázaná znaleckým posudkom znalca AUDING, s.r.o. a žalovaný ju ani nespochybnil. Tvrdenia žalovaného, že pozemky v spoluvlastníctve žalobkyne slúžia na verejný účel nepovažovala za relevantné pri stanovení výšky plnenia. Nie je v zmysle žiadneho právneho predpisu, ani ustálených zvyklostí subjektom, ktorý by mal na svoje náklady plniť verejné funkcie a verejnoprospešné funkcie. Takýmto subjektom je žalovaný, ktorý na ten účel disponuje právomocou, ako aj prostriedkami z verejných zdrojov. Žalobkyňa žiadne takéto prostriedky nepoberá. Odplatu nemôžu určovať interné rozhodnutia žalovaného. Samotná skutočnosť, že uznesenie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 628/2001, zo dňa 28.6.2001, na základe ktorého je mesto (formálne) pripravené kúpiť pozemok od žalobkyne za cenu 35 Sk/m², t. j. 1,16 eur/m² iba potvrdzuje, že žalovaný nemá záujem na reálnom usporiadaní vzťahov. Faktom je, že v roku 2006 stanovil samotný žalovaný hodnotu pozemkov žalobcu na sumu 2.054,80 Sk/m², čo zodpovedá sume 68,21 eur/m². Doplnila, že ako protihodnotu za prenajatie stavby Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky získava od Ministerstva vnútra do užívania iné nehnuteľnosti (na V. ulici v Bratislave a rekreačnú chatu v U.). Navyše ekonomický profit zo stavby postavenej na cudzom pozemku nemôže byť v konkrétnom prípade rozhodujúcim pre jej práva, keďže súdna prax opakovane potvrdila, že rozhodujúcim pre nároky vlastníka pozemku je vlastníctvo stavby zriadenej na cudzom pozemku bez súhlasu vlastníka pozemku (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky C 314, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3 Cdo 52/2005). Žalobkyňa vyjadrila nesúhlas aj so stanoviskom žalovaného o neprimeranosti odplaty z hľadiska jeho finančných nákladov a už vôbec nie s porovnaním s kúpnu cenou. Zopakovala, že primeranosť a dôvodnosť ňou požadovanej odplaty bola ustálená na základe posudku vypracovaného znaleckou organizáciou AUDING, s.r.o., z ktorého je zrejmé aj to, že znalec ohodnocoval obmedzenie vlastníckeho práva iba za obdobie uplatnené v konaní (29.12.2018 až 22.6.2020), teda za obdobie, počas ktorého bolo objektívne jej vlastnícke právo obmedzené. Finančné náklady spojené s nečinnosťou žalovaného nemôžu byť argumentom na úvahy o primeranosti odplaty a dôvodom na poškodenie práva žalovaného ako spoluvlastníka, ktorého vlastnícke právo je obmedzené. Práve hlbšia analýza alternatív a ich porovnanie by mala viesť žalovaného k snahe o vyriešenie situácie, tak ako je to nakoniec bežné a prirodzené v subjekte, ktorý sa správa ekonomicky. Na strane žalovaného sa tak nedeje. Žalovaný je pasívny, vzťah so žalobkyňou sa nijako nesnaží usporiadať napriek viacerým ňou predloženým návrhom. O pozemkové úpravy v predmetnom katastrálnom území ani nežiadal a ani sa nesnažil o iný reálny spôsob usporiadania vzťahov. Nereagoval ani na ponuku na odpredaj pozemku a ani na predsporové výzvy. Je tak nútená podávať opakované žaloby po uplynutí určitého času užívania pozemku v jej spoluvlastníctve, teda v čase, keď sa stane zrejmé, že jej žalovaný odplatu neposkytol. Takýto postup je v plnom súlade s ústavne garantovaným právom na ochranu vlastníctva a na súdnu ochranu. Je ustálené v súdnej praxi a opakovane judikoval aj Krajský súd v Bratislave (napr. rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.5.2012, č. k. 6 Co 154/2012-113), že vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. je odplätne a žalovaný je povinný plniť za neho odplatu vo výške

všeobecnej hodnoty takéhoto vecného bremena. Predmetnom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I z 8. februára 2012, č. k. 10 C 47/2011-88. Išlo o analogický prípad, za podobnej skutkovej a právnej situácie. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 66/2009 Z. z. pritom nevyplýva, že by kompenzácia za ním predpokladané dočasné užívanie pozemkov zastavaného stavbou vo vlastníctve žalovaného mala byť vyplatená jednorazovo. Nie je to ani možné, pretože vzhľadom na dočasný charakter vecného bremena nie je možné ustáliť dobu jeho trvania, a teda ani hodnotu odplaty. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. V zmysle zákona ide tak o časovo obmedzené vecné bremeno, ktorého dĺžka trvania závisí vo veľkej miere aj od aktivity obce - v tomto konaní žalovaného. Žalobkyňa nemôže mať žiadnu predstavu ako dlho vysporiadanie bude trvať. Navyše nie je ani zrejmé, či vôbec prebehnú vo vzťahu k predmetným pozemkom pozemkové úpravy a kedy sa tak stane, a ako dlho budú trvať. Dĺžka bude závisieť aj od konkrétnych okolností prípadu, a zjavne aj od aktívneho postoja obce. Zákonodarcia preto nestanovil presnú dobu trvania vecného bremena. Jednorazová odplata za vecné bremeno sa stanovuje výlučne pre prípad časovo neobmedzeného a trvalého vecného bremena (čo však nie je tento prípad), čomu v zmysle znaleckej metodiky zodpovedá aj skutočnosť, že sa vychádza z hodnoty vecného bremena za obdobie 20 rokov. V konkrétnom prípade je však výšku odplaty možné stanoviť až na základe doby skutočného užívania pozemkov do momentu usporiadania vlastníctva niektorým spôsobom predpokladaným zákonom. To mohlo byť jedným z dôvodov, prečo ani v dôvodovej správe k zákonu č. 66/2009 Z. z. nemohli byť vyčíslené finančné náklady obce. Takýto spôsob výpočtu je aj v záujme žalovaného. Suma jednorazovej úhrady za vecné bremeno matematicky vychádzajúca z jeho 20-ročného trvania by mohla prevýšiť súčet súm úhrad za vecné bremeno v prípade opakovanej úhrady za vecné bremeno. Súčet súm doteraz vyplatených žalovaným žalobkyňi za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. nedosahuje ani polovicu sumy, ktorú by musel vyplatiť žalovaný žalobkyňi pri jednorazovej náhrade za vecné bremeno. Práve čas skutočného užívania pozemku považuje žalobkyňa za rozhodujúci pre začiatok plynutia premlčacej doby. V tomto konaní bol žalobou uplatnený nárok za obdobie vecného bremena od 27.12.2014 do 27.12.2016, teda v rámci plynutia premlčacej doby. Opakované poskytovanie odplaty za vecné bremeno priamo predpokladá aj Občiansky zákonník v ustanovení § 151p ods. 3 druhá veta, kde použitím nedokonavého slovesa „poskytovalo“, namiesto dokonavého slovesa „poskytlo“ sa vyjadruje pravidelnosť, neukončený a stále prebiehajúci dej. K otázke opakovaného uplatňovania práva na odplatu za vecné bremeno žalobkyne zaujal jednoznačné stanovisko aj Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 26.1.2017, č. k. 3 Co 339/2015, ktorým potvrdil správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie a to rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 3.2.2015, č. k. 8 C 21/2013-114. Následne žalobkyňa citovala z viacerých rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave, resp. z okresných súdov preukazujúc správnosť záveru o opakovanom uplatňovaní odplaty za právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Poukázala na to, že oprávnenosť nárokov iných podielových spoluvlastníkov pozemkov za rovnakej skutkovej a právnej situácie, resp. oprávnenosť nárokov za iné obdobia ako sú predmetom tohto konania potvrdil Okresný súd Bratislava I aj v iných konaniach, kde potvrdil aj správnosť právnej kvalifikácie nárokov, správnosť opakovaného uplatňovania nárokov zo strany žalobcov, ako aj výšku uplatnenej odplaty za užívanie pozemkov v podobe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a za čas skutočnej existencie vecného bremena. Osobitne žalobkyňa zdôraznila, že právoplatnosť nadobudol aj rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.3.2012, č. k. 16 C 2/2011-95 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7. 8.2011, č. k. 14 Co 223/2012-129, ktorým priznal súd žalobcovi voči žalovanému nárok na rovnakom právnom základe ako v tomto konaní, za obdobie od 24.12.2008 do 24.12.2010. Zohľadnenie ustálenej súdnej praxe v rozhodovaní o podanej žalobe je súčasťou legitímnych očakávaní žalobkyne, ako výraz právnej istoty a princípov právneho štátu a rešpektovania jej ústavných práv. Napriek ustálenej súdnej praxi a výkladu ustanovení zákona č. 66/2009 Z. z. sa súd prvej inštancie prekvapivo a dokonca v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou senátu 16 C rozhodol aplikovať zákon inak a v napádanom rozhodnutí, vrátane vyše 50 rôznych rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I a niekoľkých rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave, vydaných za rovnakej skutkovej a právnej situáciu, a dokonca vo vzťahu k totožným pozemkom, na ktoré poukazovala a ktoré formovali od roku 2009 súdnu prax vo vzťahu k jej pozemkom. Odôvodnenie od doterajšej praxe odvolateľka nepovažovala za presvedčivé, čím došlo zároveň k porušeniu princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a v práva na spravodlivý proces. Poukázala aj na to, že súd prvej inštancie sa neriadil ustanoveniami čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. V tejto súvislosti poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 156/2016, zo dňa 25.9.2017. Napádané rozhodnutie súdu podľa nej znamená, že by mala v súčasnosti trpieť vecné bremeno na svojom pozemku napriek jeho dočasnosti už bezodplatne.

Odôvodnene vychádzala z ustálenej súdnej praxe a logického výkladu ustanovení zákona č. 66/2007 Z. z. Vychádzala z toho, že uplatniť možno odplatu za vecné bremeno podľa uvedeného zákona iba za obdobie skutočného obmedzenia vlastníckeho práva. Podľa názoru prvoinštančného súdu v napádanom rozhodnutí mala zažalovať hneď v roku 2009 odplatu za dočasne zriadené vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. Mala tak pritom spraviť hoci nepoznala dĺžku obmedzenia vlastníckeho práva a dobu a spôsob ukončenia usporiadania vlastníckeho práva medzi ňou a žalovaným predpokladanú uvedeným zákonom, ktorej dôsledkom by mohol byť aj získanie iného nezaťaženého pozemku napríklad už v roku 2010. V praktickom dôsledku by mala podľa napádaného rozhodnutia dostať odplatu za obmedzenia svojho vlastníckeho práva podľa zákona č. 66/2009 Z. z. iba za obdobie 3 rokov a ďalej by malo byť obmedzenie vlastníckeho práva bezodplatné. Opätovne poukázala na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 31/04, zo dňa 17.12.2004. Je zrejmé, že je obmedzené vlastnícke právo žalobkyne a nie vlastnícke právo žalovaného. Je preto potrebné prihliadať predovšetkým na ochranu vlastníctva žalobkyne a použiť ústavne konformný výklad zákona č. 66/2009 Z. z., ktorým nedošlo k vyvlastneniu pozemku. Nie je pritom žiadna právna prekážka ani na uzatvorenie kúpnej zmluvy na kúpu pozemku od žalobkyne, žalobca však o takéto riešenie nemá záujem. Jeho celkový postoj a vznesenie námietky premlčania považuje za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa sa snažila vysporiadať právne vzťahy so žalovaným prakticky od roku 1991, žalovaný však z dôvodov na jeho strane nebol schopný ponúknuť žiadne konštruktívne riešenie. Žalobkyňa platí za pozemok, ktorý užíva žalovaný, žalovanému navyše daň z nehnuteľností. Súd prvej inštancie mal podľa odvolateľky pri posudzovaní námietky premlčania prihliadnuť na všetky okolnosti prípadu, najmä doterajšiu súdu prax súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu a to skutočnosť, že v čase podania žaloby za nároky za rok 2009 až do roku 2020 neexistovala ani relevantná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj na to, že je pôvodnou vlastníčkou pozemkov a vlastnil ich už v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. Mal tiež prihliadnuť na skutočnosť, že súčet všetkých ňou doteraz uplatnených nárokov nedosahuje ani polovicu nároku. Uplatnenie námietky premlčania teda v konečnom dôsledku znamená priame poškodenie žalobkyne a zvýhodnenie žalovaného. Vyjadrila presvedčenie, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je jej nárok dôvodný a zotrvala na závere, že uplatnené právo bolo uplatnené na súde riadne a včas. Odvolaciemu súdu odvolateľka navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne ho zmeniť tak, žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 3.020,95 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 1.3.2017 až do zaplatenia, to všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a zaviazat žalovaného nahradiť jej trovy konania v rozsahu 100 %.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že ak ide o otázku, či v prípade tohto vecného bremena vzniknutého na základe zákona č. 66/2009 Z. z. ide o jednorazové alebo opakujúce sa plnenie, ako odplata za užívanie nehnuteľností v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne, tá bola riešená Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 49/2014, zo dňa 14.4.2016 a sp. zn. 7 Cdo 26/2014, zo dňa 24.3.2015 a tiež v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 194/2019, zo dňa 26.8.2019 a sp. zn. 8 Cdo 17/2019, zo dňa 30.11.2020, podľa ktorých „právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 bytového zákona vzniká ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona a nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., pričom ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.“ Súd prvej inštancie sa stotožnil s tvrdením žalovaného, že nárok žalobcu je v tomto prípade premlčaný. Zákon č. 66/2009 Z. z. nerieši problematiku odplatnosti tohto vecného bremena, preto je potrebné aplikovať všeobecnú právnu úpravu Občianskeho zákonníka. Žalovaný zastával názor, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena, pričom odplata je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia. Nárok na finančnú náhradu za vznik vecného bremena je majetkovým právom a každé majetkové právo podlieha premlčaniu. Vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. vzniklo k 1.7.2009, a preto premlčacia doba na uplatnenie odplaty za zriadenie zákonného vecného bremena uplynula dňa 1.7.2012. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti (nároku), v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Tým, že oprávnená osoba vznesie námietku premlčania, vykonáva toto svoje oprávnenie. Žalovaný mal tak za to, že námietka premlčania bola vznesená dôvodne, keďže uplynula trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na poskytnutie jednorazového plnenia za vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., ktorá začala plynúť odo dňa účinnosti uvedeného zákona, pričom žaloba bola podaná dňa 3.2.2021.

Aj keď žalobkyňa tvrdí, že v čase podania žaloby dňa 28.4.2017 vychádzala z rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave v obdobných veciach, ktoré potvrdili opakujúce sa plnenie v prospech vlastníkov nehnuteľností, na ktorých viazne vecné bremeno na základe zákona č. 66/2009 Z. z. a zároveň namietal výklad zákona č. 66/2009 Z. z. daný v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 17/2019, zo dňa 30.11.2020, poukázal žalovaný na to, že právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v uvedenom rozhodnutí je možné, resp. potrebné aplikovať aj na predmetný spor, pretože nový, judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa totiž z prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Preto pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. V tomto prípade však otázka jednorazového plnenia za vecné bremeno bola vyriešená už v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 49/2014, zo dňa 14.4.2016, t. j. pred podaním žaloby. Podobne rozhodol aj Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 9 Co 113/2020-412, zo dňa 10.6.2021 a tiež v konaní sp. zn. 5 Co 112/2021. Odvolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovaného uviedla, že pre spor má zásadný význam výklad zákona č. 66/2009 Z. z. a jeho správna aplikácia. Je faktom, že ustálená prax Okresného súdu Bratislava I, ako aj Krajského súdu v Bratislave, formovali od roku 2009, teda viac ako 12 rokov súdnu prax vo vzťahu k pozemkom v podielom spoluvlastníctve žalobkyne, v posúdení charakteru vecného bremena v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. ako vecného bremena dočasného charakteru. Je potrebné zachovať princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, potrebu ochrany vlastníckeho práva a práva na právnu istotu a predvídateľnosť súdnych rozhodnutí garantovanú nielen Civilným sporovým poriadkom, ale aj Ústavou Slovenskej republiky. Naopak, ak by bolo vyhovené námietkam žalovaného bol by zvýhodnený a tak by bol povinný zaplatiť žalobkyni menej, ako by mal zaplatiť podľa doterajšej súdnej praxe. Žalobkyňa považovala pri posudzovaní námietky premlčania za potrebné prihliadnúť na všetky okolnosti prípadu a na námietku premlčania vznesenú žalovaným neprihliadnúť. Potvrďuje to rozsiahla judikatúra (napríklad nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1444/2012; nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 15.1.1997, sp. zn. II. ÚS 309/95 uverejnený pod č. 6/1997; nález Ústavného súdu zo dňa 6.9.2005, sp. zn. I. ÚS 643/04, uverejnený pod č. 171/2005, atď.). Prihliadnutie na námietku premlčania tak, ako to žiada žalovaný, nepovažovala za správne, keďže by v konečnom dôsledku znamenalo jej priame poškodenie a zvýhodnenie žalovaného. Je nevyhnutné aj zohľadnenie princípu spravodlivosti pri ponímaní dobrých mravov. Zopakovala, že bytový zákon mal vo všeobecnosti legalizovať stavby bytových domov na pozemkoch, keďže v dôsledku právnej úpravy pred rokom 1989 boli bytové domy a byty v nich vo vlastníctve štátu alebo štátom riadených subjektov. Vo všeobecnosti boli takéto bytové domy postavené na pozemkoch vo vlastníctve štátu, keďže štátne vlastníctvo pozemkov malo prakticky vylučný charakter. Takéto byty mali byť prevádzané do vlastníctva ich nájomcov - teda iných subjektov ako vlastníka pozemkov, na ktorých boli bytové domy postavené. Bez toho, aby na pozemkoch zastavaných stavbou bolo zriadené právo stavby by nebolo ani možné vykonať transformáciu vlastníctva bytov v bytových domov. Vzhľadom na konštrukciu bytového zákona, aj s prihliadnutím na účel a spôsob transformácie vlastníctva, keď byty boli jednorazovo predávané ich nájomcom je zrejmé, že aj právo stavby malo byť definitívnym riešením právnym vzťahom medzi vlastníkom pozemkov a stavby na ňom postavenej. Odplata za zriadenie takého práva sa mala zohľadniť pri predaji bytov, teda jednorazovo. Bytový zákon bol v koncipovaný v prospech fyzických osôb pôvodných nájomcov v rámci transformácie vlastníctva majetku štátu. Naproti tomu zákon č. 66/2009 Z. z. má iba dočasný charakter a jeho účelom bolo dočasne upraviť právne vzťahy medzi obcou a vlastníkom pozemku, na ktorom má obec postavené stavby v jej vlastníctve. Kým bytový ani nepredpokladal zmenu vlastníctva pozemku pod stavbou, zákon č. 66/2009 Z. z. priamo uvádza akým spôsobom sa toto vlastníctvo zmení tak, aby vlastníkom pozemku zastavaného stavbou nadobudol namiesto tohto pozemku vlastníctvo k inému pozemku a stavba vo vlastníctve obce tak bola postavená na pozemku v jej vlastníctve. V prípade žalobkyne ide o zásadne inú situáciu, ako riešil Najvyšší súd v rozhodnutí, na ktoré poukázal žalovaný. V týchto konaniach totiž išlo o prípady, kedy nárok na odplatu za vecné bremeno podľa bytového zákona, či zákona č. 66/2009 Z. z. uplatňujú subjekty, ktoré neboli vlastníkami pozemkov v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. a ktoré často vedome nadobudli pozemky zaťažené takýmito vecnými bremenami a vznášajú špekulatívne nároky. Zopakovala tiež, že jej nárok je dôvodný a ako pôvodná vlastníčka si uplatňuje nárok na odplatu za vecné bremeno k pozemku v jej vlastníctve, ktorý bol v minulosti zastavaný štátom bez usporiadania vlastníckych vzťahov a k tomuto usporiadaniu nedošlo ani do súčasnosti pre pasivitu žalovaného, pričom vecné bremeno vzniklo zákonom č. 66/2009 Z. z. a to za situácie, kedy žalobkyňa uplatňuje nárok postupne iba po

dobu skutočného trvania vecného bremena s tým, že súčet ním uplatnených nárokov nepresahuje sumu jednorazovej náhrady za takto zriadené vecné bremeno. Faktom, ktorý obchádza žalovaný je, že Krajský súd v Bratislave opakovane konštatoval, že vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. je odplatné a žalovaný je povinný plniť odplatu vo výške všeobecnej hodnoty takéhoto vecného bremena. K otázke opakovaného uplatňovania práva na odplatu za vecné bremeno žalobkyňa opätovne poukázala na stanovisko Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.1.2017, sp. zn. 3 Co 339/2015 a ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave s tým, že na konštantnosť súdnej praxe poukazuje aj to, že oprávnenosť nárokov iných podielových spoluvlastníkov pozemkov za rovnakej skutkovej a právnej situácie, resp. oprávnenosť nárokov za iné obdobia ako sú predmetom tohto konania potvrdil Okresný súd Bratislava I., kde zároveň potvrdil aj správnosť právnej kvalifikácie nárokov, správnosť opakovaného uplatňovania nárokov zo strany žalobcov, ako aj výšku uplatnenej odplaty za užívanie pozemkov v podobe práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu a za čas skutočnej existencie vecného bremena. Opakovane tvrdila, že zohľadnenie tejto ustálenej súdnej praxe v rozhodovaní o podanej žalobe je súčasťou jej legitímnych očakávaní ako výraz právnej istoty a princípov právneho štátu a rešpektovania jej ústavných práv. Zopakovala tiež argumentáciu týkajúcu sa nedôvodnosti námietky premlčania vnesenej žalovaným. Žalovaný nepoprel, že problém medzi sporovými stranami má dlhodobý charakter a že je pasívny, neinicioval pozemkové úpravy, nemal záujem o kúpu pozemku a ani o iný spôsob usporiadania vzťahov k pozemku, nereagoval ani na ponuku na odpredaj pozemku a ani na predsporové výzvy. Nepoprel tiež, že žalobkyňa sa snažila vysporiadať právne vzťahy so žalovaným prakticky od roku 1991. Žalobkyňa platí za pozemok, ktorý užíva žalovaný, žalovanému navyše daň z nehnuteľností. Žalovaný nepoprel ani to, že ak by bolo vyhovené jeho námietke, jeho pozícia sa zásadne zlepší na úkor žalobkyne a bude jej musieť zaplatiť menej, ako by musel zaplatiť v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou. Podľa názoru žalobkyne by mal súd vydať rozhodnutie, ktoré sa snaží rozhodnúť spor spravodlivo a v súlade s dobrými mravmi. Následne žalobkyňa zopakovala ďalšiu argumentáciu uvedenú už v odvolaní (jednorazová odplata za vecné bremeno, premlčanie nároku, porušenie jej práva na ochranu vlastníctva, dočasnosť, resp. trvalosť vecného bremena) s odvolaním sa na doterajšiu súdnu prax súdu prvej inštancie aj Krajského súdu v Bratislave. Na záver zotrvala na svojom odvolacom návrhu.

7. Ďalšie vyjadrenia sporové strany nepodali.

8. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 C.s.p.); a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 25. marca 2026; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie však odvolací súd považuje za potrebné uviesť nasledovné.

9. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len „vlastník stavby“), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

10. Podľa § 4 ods. 1, ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Vlastník pozemku pod stavbou

je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

11. Podľa § 134 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125).

12. Zákon č. 66/2009 Z. z. o opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov je predpisom, ktorým sa upravujú vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obcí a vyšších územných celkov nadobudnutých podľa osobitných predpisov, pričom problém náhrady za nútené obmedzenie vlastníckych práv vlastníkov pozemkov pod stavbami priamo nerieši. Záonné vecné bremená vznikajú priamo zo zákona, teda okamihom účinnosti právnej normy alebo naplnením hypotézy právnej normy, ktorá predpokladá vznik vecného bremena. Tieto vecné bremená sa do katastra nehnuteľností zapisujú záznamom, a teda ich vznik nie je podmienený rozhodnutím. Vecné bremená zriadené na základe zákona majú špecifický režim, upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Aj keď majú nesporný verejnoprávny prvok daný spôsobom ich vzniku a účelom, ktorému slúžia, nemožno prehliadať, že majú aj významný prvok súkromnoprávny. Občianske právo definuje vecné bremeno ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktoré ho obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákonné vecné bremená tento charakter majú tiež. Ich režim ale nie je celkom totožný s režimom zmluvných vecných bremien, lebo sa riadi špeciálnou úpravou právnych predpisov, ktoré upravujú činnosti, na ktorých prevádzkovanie vznikli. Nejde ale o úpravu komplexnú, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Preto pokiaľ tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou občianskoprávnou úpravou. To potom znamená, že ak špeciálne predpisy zákonných vecných bremien neupravujú náhrady súvisiace s ich výkonom, treba použiť úpravu súkromnoprávnu. Zákon o opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov v ustanovení § 4 odkazuje na úpravu v ustanoveniach § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka, preto pri riešení otázky náhrady za obmedzenie vlastníckych práv, je potrebné vychádzať z týchto ustanovení.

13. Pri rozhodovaní odvolací súd vychádzal z uvedených zákonných ustanovení. Rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré teda nepochybne existovali v čase vyhlásenia jeho rozsudku. Odvolateľ v odvolaní neuviedol podstatné, rozhodujúce, konkrétne právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu.

14. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 a nasl. C.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 C.s.p.) a na ich základe dospel k správny skutkový záverom, následne k správny právny záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.). V postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho neboli zistené žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, na ktorú by musel odvolací súd prihliadať aj bez namietania stranou sporu (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

15. Je nesporné, že na danú vec je potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 66/2009 Z. z. o opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.7.2009. V judikatúre už bol konštatovaný názor, že je neudržateľné, aby zákonom konštituované vecné bremeno obmedzovalo vlastníka pozemku pod stavbou bez toho, aby mu za takéto obmedzenie patrila náhrada. I keď zákon č. 66/2009 Z. z. právo na náhradu na zákonom zriadené vecné bremeno neupravuje, právo na náhradu vzniká vlastníkovi pozemku podľa článku 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné priznať aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 a § 3 zákona č. 66/2009 Z. z. Ak zákon stanovuje dobu platnosti vecného bremena na dobu do vykonania pozemkových úprav, teda na dobu neurčitú, nie je možné a nie je v súlade s dobrými mravmi rozhodnúť, že výška odplaty je jednorazová a konečná a je na mieste priznať vlastníkovi pozemku, obmedzenému vecným bremenom zriadeným zákonom k

jeho pozemku, náhradu za vecné bremeno ako opakujúce sa plnenie, a to v súlade s charakterom tohto vecného bremena ako ľarchy zriadenej na neurčitú dobu.

16. Odvolací súd konštatuje správnosť záverov súdu prvej inštancie, že v konaní bolo preukázané a medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou pozemkov v katastrálnom území J., na ktorých sú postavené stavby vo vlastníctve žalovaného. V zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vzniklo dňom účinnosti zákona, t. j. dňom 1.7.2009 v prospech žalovaného právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku v spoluvlastníctve žalobkyne a žalobkyni nárok na odplatu za vecné bremeno, ktoré vzniklo zo zákona. Žalobkyňa sa v spore domáhala uplatnenej sumy 3.020,95 € s príslušenstvom ako odplaty za obdobie od 27.12.2014 do 27.12.2016, teda sa domáhala opakovanej náhrady odplaty za uvedené zákonom zriadené vecné bremeno. V konaní tiež nebolo medzi stranami sporné, že k predmetným pozemkom vzniklo účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z. právo zodpovedajúce vecnému bremenu a sporným zostala otázka, či žalobkyni vzniklo za toto vecné bremeno právo na opakovanú náhradu odplaty.

17. S poukazom na ustanovenia 151n ods. 1, § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1, § 4 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z., čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, mal odvolací súd za to, že k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobkyne vo forme zriadenia zákonného vecného bremena došlo na jej majetku vo verejnom záujme, za čo jej nesporne patrí primeraná náhrada. Žalovaný namietal, že v prípade odplaty za zákonné vecné bremeno ide o jednorazovú náhradu (nie opakovanú) splatnú dňom zriadenia vecného bremena, pričom toto právo sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Súd prvej inštancie s poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 539/2020-21 zo dňa 28. októbra 2020 dôvodil, že „ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/2003 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. ...Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľnosti vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov.“

18. Je potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa za trvanie stavu odporujúceho zákonu, kedy má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva, nenesie žiadnu právnu zodpovednosť. Nemožno jej iba v dôsledku uplynutia času (nie pasivity) jej právo odoprieť, navyše pokiaľ z tohto stavu v podstate ťažil žalovaný. Takýto postup za daných skutkových okolností popiera zmysel a účel úprav, vrátane práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Nemožno však tiež opomenúť skutočnosť, že náhrada za zákonom zriadené vecné bremeno sa spravidla nepovažuje za opakujúce sa plnenie (čo vyplýva z rozhodnutí súdov, na ktoré žalovaný poukázal), výška náhrady je však závislá na dobe, na akú sa takéto vecné bremeno zriaďuje (zároveň pozri aj prílohu č. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. stanovení všeobecnej hodnoty majetku). Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. je zrejme, že ide o dočasné zriadenie vecného bremena do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Možnosti vysporiadania vzťahu podľa citovaného zákona sú však mimo dispozície žalobkyne (§ 2 - zámena pozemku a § 3 konanie o pozemkových úpravách). Strany sporu nedospeli k dohode alebo inému riešeniu daného vzťahu, ktorá by sporné otázky vyriešila. V zmysle uvedenej vyhlášky č. 492/2004 Z. z. je výška náhrady za zriadenie vecného bremena závislá od doby obmedzenia vlastníckeho práva a postupom podľa tejto vyhlášky možno dospieť aj k ročnej odplate za vecné bremeno. Žalobkyňa však nemá dispozíciu nad dĺžkou, po ktorú bude jej vlastnícke právo obmedzované v prospech žalovaného. V prípade, že by súd akceptoval argumentáciu žalovaného, znamenalo by to popretie práv žalobkyne iba v dôsledku uplynutia času, po ktorý je jej právo obmedzované, pričom je nesporné, že žalobkyňa vo veci nie je pasívna. Odvolaciemu súdu je zrejme, že súčasný stav je pre obe strany sporu nevyhovujúci, avšak zodpovednosť za tento stav nesie žalovaný. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil a uzavrel, že nárok na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva sa ako majetkové právo premlčiava, t. j. že žalovaným bola účinne vznesená námietka premlčania. Pri posudzovaní otázky, či v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné priznať aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov

alebo jednorazovo, ktorá otázka má podstatný význam pre posúdenie dôvodnosti žalovaným vnesenej námietky premlčania, odvolací súd vychádzal z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ definuje judikatúra tak, že doň patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, obdobnú otázku týkajúcu sa priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena riešil v rozsudku zo dňa 24.3.2015, sp. zn. 7 Cdo 26/2014, ako aj v rozsudku zo dňa 14.4.2016, sp. zn. 3 Cdo 49/2014, ktoré rozhodnutie bolo uverejnené aj v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2016, pod č. R 73/2016. V tomto rozhodnutí bol vyslovený právny záver, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 bytového zákona je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká „in rem,“ vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia a v súdnom konaní ho môže vlastník úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť od účinnosti tohto zákona. Z týchto rozhodnutí ďalej Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal aj pri posudzovaní otázky priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z., a to v rozhodnutiach sp. zn. 2 Cdo 194/2019, zo dňa 26.8.2019 a predovšetkým sp. zn. 8 Cdo 17/2019, zo dňa 30.11.2020, v ktorom najvyšší súd uviedol, že právny názor prezentovaný v rozsudkoch sp. zn. 7 Cdo 26/2014 a sp. zn. 3 Cdo 49/2014 (č. R 73/2016) je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v bytovom zákone. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia. Podľa uvedeného zákonného ustanovenia platí, že ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívajúcemu vlastníkovi stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z. z. vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania úprav v príslušnom katastrálnom území. Uvedené ustanovenia označili oprávnenie obcí a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami, ktoré sú v ich vlastníctve, ako vecné bremeno a v poznámkach pod čiarou odkazuje na § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka. Ide však o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva, pretože oprávnenie držať a užívať pozemok neprislúcha konkrétnej osobe, ale druhovo vymedzenému subjektu - obci alebo vyššiemu územnému celku a obmedzenie vlastníckeho práva je odôvodnené verejným záujmom. Stavbami sú predovšetkým cestné komunikácie, materské školy, cintoríny, parky a ďalšie všeobecne prospešné zariadenia, ktoré boli vybudované pred rokom 1989. Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Ide o nedoriešené právne vzťahy z predchádzajúceho spoločenského režimu a zákonodarca prijatím zákona č. 66/2009 Z. z. ustanovil mechanizmy, akými možno usporiadať medzery vo vlastníckych vzťahoch. Tak ako bytový zákon, ani zákon č. 66/2009 Z. z. expressis verbis neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd však vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď bytový zákon neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je primeraná náhrada namieste. Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela

k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov. Podstatou predmetného názoru považoval za „ústavne udržateľný“ aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012. Ani ďalšie rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa posudzovania opakovanosti finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 bytového zákona, v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili.

19. S poukazom na vyššie uvedené a ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu odvolací súd dospel k záveru, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Nárok na finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva má iba pôvodný vlastník pozemku a v súdnom konaní ho môže úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť od účinnosti tohto zákona. Ďalšiemu vlastníkovi pozemku už takýto nárok nevznikne. Nárok na finančnú náhradu sa s poukazom na ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť, odkedy sa právo mohlo vykonať prvý raz, t. j. od 1.7.2009 (účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z.) a uplynula dňom 1.7.2012. Odvolací súd vzhľadom na tieto závery opätovne posudzoval dôvodnosť žalovaným vznesenej námietky premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Žaloba o zaplatenie sumy 3.020,95 € ako odplata za vecné bremeno za obdobie od 27.12.2014 - 27.12.2016, bola podaná na súd dňa 28.4.2017, teda zjavne po uplynutí premlčacej lehoty. Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné námietku premlčania vznesenú žalovaným pokladať za dôvodnú a premlčané právo potom nie je možné priznať. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

20. K odvolacej námietke žalobkyne, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd dodáva, že porušením práva na spravodlivý proces je aj odňatie možnosti konať pred súdom, ktorým sa rozumie nielen procesný postup súdu, ale aj rozhodnutie, v dôsledku ktorého strana sporu nemôže uplatniť svoje práva. V zmysle platnej právnej úpravy nesprávny procesný postup súdu, priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorým sa sporovej strane znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu procesný predpis priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, je odňatím možnosti strany konať pred súdom. Zákon v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom bližšie nešpecifikuje; pod odňatím možnosti konať pred súdom je však potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu konkrétnych procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov, ktoré by inak mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Vždy ide o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv (napríklad môže ísť o právo predniesť alebo doplniť svoje návrhy, zúčastniť sa pojednávania, vyjadrovať sa k veci, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu a právnej stránke veci, právo podávať opravné prostriedky). Odňatie možnosti konať pred súdom nezakladá samo tvrdenie sporovej strany o existencii tejto procesnej vady; určujúcim je zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo. Ak došlo k odňatiu možnosti strán sporu konať pred súdom, táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú odvolací súd napadnuté rozhodnutie zruší, pretože rozhodnutie, vydané v konaní, postihnutom touto závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. V danom prípade odvolací súd nezistil také znemožnenie vykonávania procesných práv žalobcu, ktoré by bolo možné považovať za porušenie uvedeného ústavného práva žalobkyne.

21. Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p. je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ustanovením § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 192, § 193 a § 205 C.s.p. V posudzovanej veci súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil; z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v logickej nadväznosti a s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nálezh súdu. Okolnosti namietané žalobkyňou v odvolaní, najmä s prihliadnutím na ustálenú rozhodovaciu prax tak, ako uvádza v napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie a prízvukuje odvolací súd, nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvoinštančného súdu.

22. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.), odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci s odvolaním sa na obsah už uvedeného odôvodnenia, odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne.

23. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p., a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

24. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. Žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 393 ods. 2 veta druhá C.s.p. v spojení s § 3 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Strany sporu majú právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 odsek 2 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).